

JUTARNJA ZVEZDA

Želela je malo prostora za razmišljanje:
ali ugledala je pelene kako se suše na štriku,
lutku otromboljenu iza vrata.

Zato je dovukla stolicu iza garaže
da predahne dok deca spavaju.

Ponekad bi posmatrala stvari –
izbledeli oklop cvrčka kako
nestaje, list javora dok podrhtava.
Nekad bi zurila sve dok se ne bi
uverila
da će kad zatvori oči
videti samo sopstvenu jarkocrvenu krv.

Imala je jedan sat, u najboljem slučaju, pre nego što bi se Lajza pojavila
nadurena na vrhu stepeništa.
I šta je to majka radila
tamo iza među poljskim miševima? Pa,

sanjari. Kasnije
te noći kad se Tomas okrenuo i
naglo je udario, probudila se
i razmišljala o mestu koje bi bilo njeno
na samo jedan sat – gde bi uronila
u ništavilo,
potpuno ništavilo, usred dana.

MOJA MAJKA POSTAJE RADNA SNAGA

Upis na Poslovnu školu
ABC plaćen je slučajnim
oglasom:

Prepravke, kvalifikovana krojačica,
pitati unutra.

Probni rad na rukavima, njeni
nikad pogužvani – nabrani ili dobro ukrojani, gigot ili raglan – jedva da im je
trebala vlažna krpa
da bi bili savršeno opeglani.

Tako bi provodila popodneva.
Uveče bi zarađivala po komadu,
šivaća mašina na nožni pogon sa
zvukom lokomotive dok se kreće osvetljenom putanjom
igle kroz taft nalik živom pesku ili plišu dubokom poput
šume. I svaki čas pevušila je mašina,
znam, znam...

A onda bi svanuo novi dan,
celo jutro za kancelarijskim mašinama,
njihovo klopotanje i zveketanje
još jedno putovanje – napornije,
koje će večno trajati
sve dok ne prelomi stotine
reči bez ijedne greške – ah, a
zatim

Nema više hrane na odloženo plaćanje,
a i te plave cipele!

JEDNOM SAM NAMERNO POSEKLA PRST

Nisam više beba. Nema više babaroge
da sikti iza ormana.

Dok nisam dobila brata,
pitali su me da li mi treba noćna lampa
i rekla sam *da* –
ali onda su se pojavile senke.

Znam da noću galame.
Moja igračka majmunica Žizela, obukla sam joj
crvenu haljinu za koju su mi rekli da je nekad
bila moja – ali ako je bila moja, zašto su vikali
kad se Žizela popela na javor nadomak trema
i pocepala je? Zašto je Majka
govorila: *Kad porasteš, nadam se da
ćeš imati ćerku koja će se isto
ovako ponašati.*

Ali ja već *imam* ćerku
sakrivenu u ormanu – nekoga
koga su se stideli i koga su zaključali
kad sam bila suviše mala da bih
plakala.

Sada ih sve vreme posmatram:
majka se opekla na šporet
a da nije ni trepnula. Otac je
prikleštio palac u fordu,
a zatim ga gurnuo u usta i pravio se važan.
Mom bratu su kupili voz samo za dečake, pa
sam zgrabila vagon
i stavila mu na glavu kao krunu – on se preturio
sa stolice na ljuljanje a da nije ni glasa pustio;
nije čak ni krvario.

Tada sam shvatila da su svi
oni roboti. Ali nisam ni ja
glupava:
jedem sve što mi ponude, dopuštam
im da sklone majmunicu. Kad budem
porasla,
ući ću u sobu, proći ću pored boe
i riđe lisice koja samoj sebi grize rep
i otići ću tamo gde moja devojčica leži i čeka...
ostaćemo tu, u tišini,
sve dok ne svane.

PENJANJE¹

Zubi.

Metalni. Sa razmakom između.

Nimalo prijatan odsjaj

poput novčića od deset
centi koji mi se urezuje u
dlan dok stežem srebrnu
šipku da bih se što pre
popela

(znoj svetluca poput zlata na obrazu
ljupke gospođe) – ovo su ogromni zubi,
zubi vuka

ispod bakine kape.

Ne baš širok

osmeh.

Plati mu da bi se stalno smeškao

dok se dražesna gospođa stropoštava
naglavačke
niz zveketavo grlo.

¹ Pesma aludira na Rozu Parks, afroameričku aktivistkinju koja je decembra 1955. godine odbila da, na zahtev vozača, ustupi mesto belom putniku. Nakon toga je usledilo njeno hapšenje, a zatim i masovni protesti i bojkoti autobuskog saobraćaja kao i nastanak brojnih pokreta za ukidanje rasne segregacije u Americi. (*Prim. prev.*)

IZLAZ

Taman kad nestane svaka nada, viza je odobrena.
Vrata se otvaraju prema ulici kao u filmovima,
nema ljudi, mačaka; osim što je to tvoja ulica
iz koje odlaziš. Viza je odobrena,
„privremeni boravak” – reč koja unosi nemir.
Prozori koje si zatvorila
postaju ružičasti, kao što je to
slučaj svakog jutra. Ovde je sivilo.
Vrata taksija čekaju. Ovaj kofer,
najtužnija stvar na svetu.
Pa, svet se otvara. I sada je kroz
šoferšajbnu nebo crvenelo
kao što si i ti dok ti je majka
govorila šta znači biti žena u
ovom životu.

*(S engleskog prevela **Jelena Mandić**)*